

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA

DICKENS, Charles. Dětské povídky

Alyona Su

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

AUTORSKÁ KNIHA

DICKENS, Charles. Dětské povídky

Alyona Su

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, srpen 2018

.....

Obsah:

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	5
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	8
3	CÍL PRÁCE.....	12
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	13
5	PROCES TVORBY.....	15
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	16
7	POPÍS DÍLA.....	17
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	18
9	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	19
10	RESUMÉ.....	20
11	SEZNAM PŘÍLOH.....	21

Motto: „Osvícený lid poslouchá, protože chce; lid oslepený předsudky proto, že musí.“¹

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Poprvé se pojem „ilustrace“ jsem se setkala na vyšší odborné škole Václava Hollara ve 2. pololetí prvního semestru. Tehdy jsem měla za úkol udělat ilustrace pro dětskou poezii. Od té chvíle se mi začal objevovat tento nový neznámý svět.

Termín "ilustrace" lze chápat v širokém a úzkém smyslu slova. V širším smyslu je to každý obrázek, který vysvětluje text. Existuje mnoho kreseb, maleb a soch, které vytvářely se s literárním tématem, ale měly samostatnou uměleckou hodnotu. V úzkém přísném smyslu ilustrace je produkt určený pro vnímání v určité jednotě s textem, který se nachází v knize a podílet se na jeho vnímání v procesu čtení. Ilustrace literární tvorby společně s ní představují jediný celek. Knižové ilustrace odstraněné z textu, mohou být někdy obskurní a nevýrazné. Ilustrace nejsou nezávislé a na grafu a musí odpovídat obsahu literárního díla. Mohou obohatit nebo ochromit ho. Umělec musí se stát spoluautorem knihy, zviditelnit myšlenky a představy o spisovateli, a tím pomáhá lépe porozumět obsahu, konkrétně uvést životní styl a okolí hrdinů knihy. To však neznamená, že ilustrace by měla být jednoduchou grafickou reprodukcí textu. Ilustrace v úzkém smyslu slova tak buď vysvětlí text tím, že prokáže odpovídající vizuální obraz, nebo aktivně interpretuje text. Ilustrace pomáhají ještě před čtením orientovat se v obsahu knihy a přitahovat čtenáře.

¹ Herre, s. 224.

Jak je známo, stejným slovem „ilustrace“ se nazývají obrazy různé podle formy a obsahu, závislosti na hodnotě pro dílo a čtenáře, komunikaci mezi obrázkem a textem a technice provedení.

V souladu s cíli, které má obraz, ilustrace lze rozdělit na:

- vědecko-kognitivní (mapy, plány, schémata, kresby atd.).
- umělecko-figurativní (interpretace literárního díla pomocí knižní grafiky).

Ilustrace mohou být vysvětlujícím obrazem textu doplňujícím text, obrazem téměř zcela nezávislým, někdy podřizujícím text.

Knižní ilustrace musí vstoupit v úvahu specifické rysy knihy, s dvojrozměrností knižního pásu, jejím formátem, s charakterem písma, s kvalitou tištěného papíru, barvou tiskové barvy atd. Zpočátku byly rukopisy ilustrovány miniatury, které byly udělány a malovány ručně. Po vynálezu tisku byly ilustrace schopny replikovat a zaujmout jejich správné místo v knižní grafice. Takové knihy byly velmi drahé a poměrně vzácné, nepřístupné většině obyčejných lidí.

Charakter ilustrativního systému každého umělce lze hodnotit z hlediska, jak přenáší na ilustrace dvě hlavní kategorie veškeré činnosti - prostor a čas. Při posuzování jednotlivých charakteristik vizuálního jazyka umělec by měl věnovat pozornost tomu, jak si vede linií a dává skvrnu, jaký získává charakter pohybu, co umělec preferuje, když modelovací formu – linii a plastiku nebo světlo a barvu, jak staví územní plány, jak rozděluje černé a bílé, jakou hodnotu dává siluetě, jaké kompoziční principy převážně používá,

jak upřednostňuje předávat charakter hnutí, gest hrdinů atd. Často se toto vše jednoduše nazývá písmem umělce, i když by bylo správnější označit tyto prvky jako individuální styl.

Tak, knižní ilustrace jako zvláštní druh výtvarného umění má obrovský vliv na formování smyslového vnímání světa, vyvíjí estetickou citlivost, která se vyjadřuje především ve snaze o krásu ve všech jejích projevech. Ilustrace v knize je prvním setkáním dětí se světem výtvarného umění. Tím, že doplňuje a prohlubuje obsah knihy, povzbuzuje v dětech pocity a emoce, které v nás vyvolává opravdové umělecké dílo, a nakonec obohacuje a rozvíjí jeho vizuální vnímání, knižní ilustrace splňuje estetickou funkci.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Tématem mé práce bylo vytvoření třech autorských knih. Vybrala jsem si slavné díla Charlese Dickensa "Cvrček na krbu" a "Hostinec u cesmíny". Díla jsou převzaty z knihy "Children's stories from Dickens retold by his granddaughter Mary Angela Dickens" . Když otevřete tuto knihu, zdá se, že otvíráte hrudi dědečka, který ukládá staré knihy a časopisy, které jsou zděděny.

Práce Charlese Dickense je unikátní fenomén. Síla jeho fantazie vytvořila velmi zvláštní svět, který se někdy zdá trochu nereálný vzhledem k inherentnímu způsobu nadsázky spisovatele. Ale současně je to svět, ve kterém jsou odhaleny protichůdné lidské postavy a nejsložitější duchovní pohyby jsou jemně analyzovány. Šťastné konce Dickensových románů někdy způsobují určitý zmatek, ale spisovatel věří v konečné vítězství dobra, humanity, spravedlnosti a samotnou konstrukci námětu díla prohlašoval jejich vítězství.

Charles Dickens o své práci: "zachovávám si schopnost pro tvorbu pouze s nejpřísnějším dodržováním hlavních podmínek: podřizovat tvorbě celý svůj život, zcela se tomu věnovat, vykonávat sebemenší jeho nároky a odmítat po celé měsíce všechno, co zasahuje do práce"².

Výzkumní pracovníci neustále mluví o spojení románů Dickens s pohádkou, jelikož hyperbola, šťastné řešení nejtragičtějších

² Z dopisu C. Dickense pro M. Winter ze dne 3. 4. 1855 / Sběrka děl ve 30 svazcích, svazek 30, "Beletrie ", 1963, str. 28.

a zdánlivě beznadějných konfliktů prostřednictvím zásahu ušlechtilých hrdinů, často bláznivých, nutí si vzpomenout na pohádkovou konstrukci díla. Nicméně podle I. Silman šťastný konec románů Dickense nezapomíná ani na tom, jak je to hrozné a ošklivý svět, ve kterém člověk musí existovat.

Belinsky nazval svět Dickensových děl jak ošklivým, tak i nesmírně krásným. Chesterton tvrdil, že "Dickens je skvělý, protože je posedlý všem... nad míru."³

"Stěny studie Charlese Dickense byly ze všech stran pokryty zrcadly. Seděl u stolu nad svým dalším románem a najednou vyskočil, vyběhl k zrcadlu a začal se před ním skrývat nepředstavitelnými tvářemi. Pak se znovu vrátil ke stolu, na chvíli něco napsal na papíře, a pak znovu spěchal k zrcadlům dělat grimasy. Při hledání kreativity pravidelně šel chodit do noci v Londýně. Stalo se to, že přes noc překonával 30 nebo dokonce 40 kilometrů. V jakémkoliv městě, do kterého přijel, zaprvé obcházel všechny penzióny, bordely, vězení, hospody, stejně jako hřbitovy a márnice: pohled mrtvol působily na něj povzbudivě. Dickens navíc zbožňoval psy, které měl celých tucet a zcela nesnášel kočky. Dickens měl také dvě další výčitky: na rozdíl od Gogola byl velmi elegantní a staral se se svůj vzhled. Jednou na večírku Dickens, který pohlédl do zrcadla, spatřil, že jeho kštica byla trochu rozčuchaná. Ihned vzal si z kapsy hůlku a k velkému překvapení přítomných si okamžitě přehodil vlasy u stolu. A jeho přesnost téměř hraničila s neřestí. Byl vždy na setkání přesně včas a u stolu v jeho domě seděli

³ <http://scicenter.online/zarubejnaya-literatura-scicenter/charlz-dikkens-61510.html>

s prvním zdvihem hodin. V jeho očích nic nemohlo ospravedlnit člověka, který se opozdil na setkání nebo ke stolu".⁴

Charles Dickens o své práci: " zachovávám si schopnost pro tvorbu pouze s nejpřísnějším dodržováním hlavních podmínek: podřizovat tvorbě celý svůj život, zcela se tomu věnovat, vykonávat sebemenší jeho nároky a odmítat po celé měsíce všechno, co zasahuje do práce".

Mým nápadem bylo to, aby kniha vypadala jako mini-divadelní inscenace, protože teatrálnost mají všechna díla spisovatele, není náhodou, že tak miloval číst svá díla na jevišti. Divadelní představení předpokládá soustředění, koncentraci činu. V tomto ohledu je zajímavá připomínka mladého Dickense: "Přemýšlím o tom, abych se otrávil u stolu miss... oběsit se na hrušce v zahradě, přestat jíst vyhladovět, odtrhnout obvaz, kdy mi dají krev z nachlazení, skočit pod cab na New Road, zabit Chapmana a Halla (příjmení vydavatelů Dickense) a tak se zapsat do historie".⁵V této divadelní nadsázce - celé specifika způsobu spisovatelova, i když v zakladu prohlášení je zvláštní případ.

C. Dickens vytvořil encyklopedii života Anglie v polovině 19. století. Jeho romány, kdy činí absolutně neuvěřitelné bytosti, předávají typické jevy času. Humor, ironie a satira Dickense jsou realizovány jak v tématech, tak i v charakterech. Jeho metoda

⁴ Tajemství a zvláštností velikých / Autor-překladač, A. Bernatsky, "Ast"; "Zebra E", 2008, str. 133-139.

⁵ Tajemství a zvláštností velikých / Autor-překladač, A. Bernatsky, "Ast"; "Zebra E", 2008, str. 140

se vyvíjí od zobrazení konkrétních problémů až po zobrazení hlavních rysů epochy. Změny v přenesení míru jsou spojeny s prohloubením psychologie jednotlivce a věnováním se jeho původu v minulosti.

3 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce bylo vytvořit 3 autorské knihy pro děti. Ilustrace by měly vytvořit jednotný harmonii s textem, stejně jako z dálky si vzpomenout na divadelní scénu, takže byla použita technika pop-up knih „turn-up“ nebo „lift-the-flap“. Takové mechanismy, kde byly otevřeny nové obrazy a jejich hlavní část byla připojena k hlavní stránce.

Práce je série tří knih mini reprodukcí Dickensových děl, které vyprávějí o vztazích mezi rodiči a dětmi a o tom, co jak hluboké a moudré bývají děti.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Za prvé jsem začala studovat literaturu, která byla zvolena pro diplomovou práci. Původní kniha se skládá z několika jednoduchých převyprávění příběhů z Dickensových románů, jako je "Dobrodružství Olivera Twista", "David Copperfield", "The Old Curiosity Shop", "Holly", "Cvrček na krbu" a jiné.

Pro svou práci jsem si vybrala tři příběhy z románů "Holly", "Kriket na krbu", "Hostinec u cesmíny" a "The Old Curiosity Shop".

První příběh knihy "Children's stories from Dickens retold by his granddaughter Mary Angela Dickens", která byla vybrána k realizaci je „Hostinec u cesmíny“. Kniha vypráví nám příběh lásky mezi dvěma dětmi s vážnými úmysly se vdát, ale také jeden z hlavních postav je Cobbs, který sledoval celý příběh, když "mladí lidé" uprchli do hotelu The Holly-tree Inn, kde byl Cobbs správcem. Tento příběh je nejvíce komický z mého zvoleného, ale chtěl jsem zrovna tímto zředit tento cyklus.

Z knihy z "Kriket na krbu" byl vybrán příběh loutkáře a jeho dcery, která byla slepá a žila s ním, ale zároveň to byl úplně jiný svět, který vynalezl její otec, aby dcera nepoznala žádná utrpení života. Okamžitě vzniká otázka, je dobré, že podváděl svou dceru, i když za dobro.

"The Old Curiosity Shop" také byly představena v této knize, z tohoto příběhu byl vybrán příběh o maličkou Nell, která žila se svým

dědečkem. Nellův dědeček byl sběratelem starožitností, měli dům, který vypadal jako dům kouzelníka, ale později starý muž se stál závislým na karetní hry a dostal se do dluhů, v důsledku ztratil svůj domov a veškerý majetek. Zde začíná jejich "dobrodružství". To je nejsmutnější příběh, který byl vybrán k realizaci, ale zdálo se mi, že je hluboký a má svou vlastní filozofii, a také ukazuje rodinné vztahy a moudrost dítě.

Dalším úkolem bylo vybrat techniku a formu implementace. Jak už jsem psala výše, Dickens sám miloval drama svých děl, takže forma, ke které jsem se chtěla přiblížit ve své práci je divadlo. Chtěla jsem, aby stránky knihy z dálky připomínaly divadelní scénu a scénérii.

Technika byla vybrána jako směsná, což probouzí nadšení pro intuitivní řešení při tvorbě ilustraci.

5 PROCES TVORBY

Po přípravě začal samotný proces. Na začátku práce byly vytvořeny náčrtky, stejně jako hledání formy (**příloha 1**). Ilustrace byly vyrobeny akvarelem (**příloha 2**), pak na to byly použity tužky. Všechny tři knihy mají stejnou velikost a jsou vyrobeny v jedné technice.

Jak již bylo napsáno výše, mým cílem bylo aby knihy připomínali mini-představení vybraných příběhů, proto každá stránka umožňuje vidět část další stránky (**příloha 3**).

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

- Pro práci byly použity programy Adobe Photoshop CC k úpravě obrázků, které byly dříve skenovány, a Adobe InDesign CC k realizaci celého projektu.
- Pro tisk byl vybrán papír KEAYKOLOUR MISTRAL gramáže 250gr, pro obálku SPECTRUM gramáže 300gr.
- Formát knihy 240 x 215.
- Vazba V4 je poctivá šitá vazba s měkkými deskami (příloha 4)
- Současné pouzdro (příloha 5)

7 POPIS DÍLA

Tři autorské knihy pro děti. Ilustrace nám říkají vyprávění slavných příběhů a románů Charles Dickense.

Dickens je docela seriózní autor, a ne každý školák a předškolák v naší době přijme nezávislé rozhodnutí, aby si ho přečetl, zrovna proto jsem si našla knihu, ve které kapitoly významných románů jsou představeny v převyprávění. Textu není hodně a velký důraz je kladen na ilustrace, takže kniha je ideální pro děti předškolního věku jako seznámení s prací slavného spisovatele.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Popravdě, to je pro mě těžká otázka. Má smysl a přínos jakákoli kniha? Jak už jsem se zmínila , cílem mé práce bylo aby kniha vypadala jako mini-divadelní inscenace. Doufám, že tá práce má s tím něco společného a smysl.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní a periodická literatura:

- DICKENS, C., DICKENS, A.. Charles Dickens' Children Stories Retold by His Granddaughter and Others. London: Gramercy, 1998. ISBN 10: 05-17203-01-4.
- KHEL, Richard. Poselství papíru. Praha : Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-684-8.
- KOCHMAN, Jiří H. Médium papír. Vyd. 2. Brno : Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
- TOBOLKA, Zdeněk. Kniha : Její vznik, vývoj a rozbor. Praha : Orbis, 1949.
- KORDA, Josef. Papírenská encyklopedie. 1. vyd. Praha : Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80-03-00647-3.
- KHEL, Richard. Poselství papíru. Praha : Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-684-8.

Internetové zdroje:

- Мироненко И.А., Современные технологии в психологии личности, СПб, Издательство Михайлова В.А., 2003 год, стр. 30-31, <https://vikent.ru/author/1357/>
- Храповицкая Г.Н., Солодуб Ю.П.. История зарубежной литературы, 2005 год, стр. 384, <http://scicenter.online>

10 RESUMÉ

Моя работа посвящена творчеству Чарльза Диккенса. Работа представляет собой цикл из трех книг мини-пересказов известных произведений, которые повествуют об отношениях родителей и детей, о том какими глубокими и мудрыми бывают дети. Мне захотелось, чтобы страницы книги издалека напоминали театральную сцену и декорации.

Для работы была выбрана книга Чарльз Диккенс «Истории для детей». В данной книге представлены знаменитые произведения: «Сверчок за очагом», «Оливер Твист», «Лавка древностей» и другие. Для моей работы я выбрала три рассказа: «Малышка Нелл» из романа «Лавка древностей», «Беглецы» из романа «Остролист» и «Сверчок за очагом» из одноименного романа. Первый рассказ повествует нам историю внучки и её дедушки, который был собирателем древностей, но в один момент он потерял всё из-за карточных игр, поэтому им пришлось покинуть их дом, который напоминал жилище волшебника. Второй рассказ про двух влюбленных детей, которые серьезно решили пожениться, а весь рассказ идёт от лица Кобса, который был смотрителем в гостинице, где остановились эти «новобрачные». Третий рассказ про кукольника, который жил со своей слепой дочерью. Жили они бедно и в очень маленьком доме, но девушка жила всё время совсем в другом мире, потому что отец ей описывал всё совершенно по-другому.

Иллюстрации выполнены акварелью и цветными карандашами.

Для иллюзии театральной сцены была выбрана техника поп-ап книг "turn-up" или "lift-the-flap". Все страницы вырезались вручную.

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Hledání formy

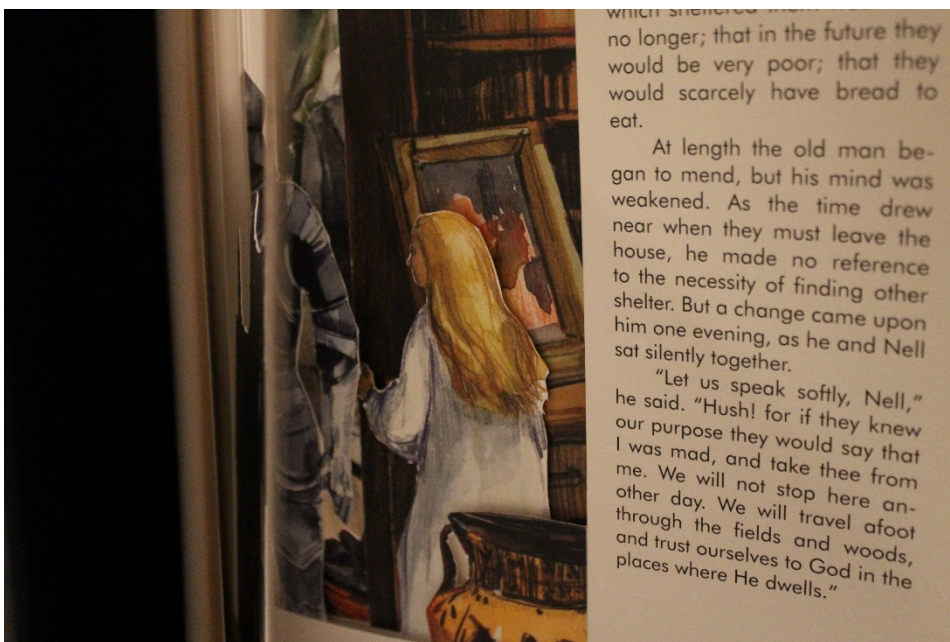

Příloha 2
Akwarel + barevné tužky

Příloha 3

Každá stránka umožňuje vidět část další stránky

Příloha 4
Vazba V4

Příloha 5
Současné pouzdro

